

Steinbock im Thierkreise Ind. St. 2, 278. रत्नवलीकिरणकर्बुरी पर्यङ्के Hir. 29, 11. भस्म कपोतकर्बुरम् KUMĀRAS. 4, 27. Ind. St. 2, 258. weiss Un. 1, 41. — 2) m. a) Sünde TRIK. H. an. MED. — b) ein Rakshas Un. AK. 1, 1, 4, 55. TRIK. H. 188. H. an. MED. ÇABDAR. im ÇKDr. — c) Curcuma Amhaldi oder Zerumbet Roxb. (शरी) BHAR. zu AK. 2, 4, 5, 20 im ÇKDr. — d) Reis unter Wasser RĀĠAN. im ÇKDr. — 3) f. कर्बुरा Name zweier Pflanzen: *Bignonia suaveolens* Roxb. MED.; = वर्वरा ĠATĀDH. im ÇKDr. — 4) f. कर्बुरी ein Bein. der Durgā TRIK. 1, 1, 53. — 5) n. a) Gold AK. 2, 9, 95. H. 1044. H. an. MED. — b) als Synonym von कनका Gold (vgl. AK. 2, 4, 3, 58) = धुस्तूर Stechapfel ÇKDr. Als n. wohl die Frucht. — c) Wasser TRIK. 3, 3, 335. H. an. MED. — Vgl. कर्बूर, कर्वर, किमिरि.

कर्बुरपाल (क + पाल) m. Name einer Pflanze (साकुरुण्ड) RĀĠAN. im ÇKDr.

कर्बूर oder कर्वूर 1) m. a) ein Rakshas UnĀDIK. im ÇKDr. AK. 1, 1, 4, 55, Sch. — b) Curcuma Amhaldi oder Zerumbet Roxb. AK. 2, 4, 5, 20. ÇABDAR. im ÇKDr. — 2) f. कर्वूरा Bluteigel WILS. Diese Bed. ist wohl aus Suçr. 1, 40, 12, wo von einem gesprenkelten (कर्बुरा) Bluteigel die Rede ist, oder aus einer ähnlichen Stelle gefolgert worden. — 3) n. a) Gold ÇKDr. angeblich nach MED. — b) Auripigment TRIK. 2, 9, 35.

कर्बूरक m. Curcuma Amhaldi oder Zerumbet Roxb. Sch. zu AK. ÇKDr.

कर्बूरित adj. = कर्बुर gesprenkelt WILS.

कर्म m. n. = कर्मन् Sch. zu AK. 3, 3, 1.

कर्मक = कर्मन् Werk, That u. s. w., am Ende eines adj. comp.: वि-
क्षुरदुतकर्मक: MBh. 3, 8102. यद्गुणकर्मक: Bhāg. P. 2, 9, 31. — Vgl. अ-
कर्मक, सकर्मक.

कर्मकर (कर्मन् + कर) 1) adj. subst. f. ई für Andere Arbeit tuend, Arbeiter, Knecht, Diener, Handwerker P. 3, 2, 22. Vop. 26, 47. AK. 2, 10, 15, 3, 1, 19. H. 361. an. 4, 243. MED. r. 234. चिकित्सकौ कर्मकौ (अश्वि-
नौ) MBh. 3, 10382. 14672. कर्मकरा: स्थपत्यादयः PĀNĪKAT. 10, 4. वयं कर्म-
कारीस्तुयं शाधि नः कर्त्तव्यम् Bhāg. P. 3, 23, 27. कर्मकारीभाव KATHIS. 13, 94. शिष्यान्नेवासिभक्तकाश्चतुर्थस्त्वधिकर्मकान् । एते कर्मकरा ज्ञेयाः
NĀRADA in Mit. 267, 7. Vgl. अधिकर्मकर. — 2) m. ein Bein. Jama's H. an. MED. — 3) f. कर्करी N. zweier Pflanzen: *Sansevieria zeylonica* Roxb. (मूर्वा, die gedr. Ausg. मूर्का) und *Momordica monodelpha* Roxb. MED. Statt कर्करी liest H. an. कर्करी.

कर्मकर्तृ (कर्मन् + कर्त्) m. der Agens einer Handlung, welcher zu gleicher Zeit Object ist (heim verb. reflex.) P. 3, 1, 62. Vop. 24, 8. — du. das Werk und der Vollbringer desselben Verz. d. B. H. No. 939.

कर्मकाण्ड (कर्मन् + काण्ड) n. s. u. काण्ड.

कर्मकार (कर्मन् + कार) 1) adj. subst. = कर्मकर PĀNĪKAT. 116, 20. Mit. 267, 3. Nach dem Sch. zu P. 3, 2, 22. AK. 3, 1, 19 und H. 362 arbeitet der कर्मकार ohne Lohn, der कर्मकर dagegen für Lohn. Diese Unterscheidung beruht auf einer falschen Anwendung von P. 3, 2, 22. — 2) m. a) Stier ÇABDAR. im ÇKDr. — b) Schmied, der als Sohn von Viçvakarman und einer Çûdrā eine Mischlingskaste bildet, BRAHMAVAIV. P. im ÇKDr. COLEBR. Misc. Ess. II, 182. fgg. — 3) कर्मकारी = कर्मकरी H. an. 4, 243. 244.

कर्मकाराय (denom. von कर्मकार), कारायते Jmd als Knecht arbeiten lassen SADDH. P. 4, 18, b.

कर्मकारिन् (कर्मन् + कारिन्) adj. eine Arbeit —, ein Geschäft vollbringend; in comp. mit einem vorang. adj. oder pron.: शुभकर्म-कारिन्, अ-
शुभकर्म-कारिन् Mit. 267, 3, 5. तत्कर्म-कारिन् dasselbe Geschäft betreibend M. 9, 261.

कर्मकार्मुक (कर्मन् + कार्मुक) n. ein Bogen der That, ein mächtiger Bogen WILS.

कर्मकीलक (कर्मन् + कीलक) m. Wäscher TRIK. 2, 10, 4.

कर्मकृत् (कर्मन् + कृत्) adj. werththätig, werkkundig AV. 2, 27, 6. अ-
कर्मकर्मकृते: VS. 3, 47. TAITT. Br. 3, 1, 3, 5. तीक्ष्णकर्मकृत् eifrig arbeitend H. 334. subst. Arbeiter, Knecht: कर्मापि द्विविधं ज्ञेयमशुभं शुभमेव च । अशुभं दासकर्मोक्तं शुभं कर्मकृता स्मृतम् ॥ NĀRADA in Mit. 267, 10. RĀĠA-TAR. 5, 90. 440. Nach P. 3, 2, 89 der Werke vollbracht hat. In कर्मकर्मकृत् (M. 12, 58) gehört das vorangehende adj. zum ersten Theil des comp. — Vgl. अधिकर्मकृत्.

कर्मकृत्य (कर्मन् + कृत्य) n. Werkthätigkeit: यः प्रथमः कर्मकृत्याप्य नृते AV. 4, 24, 6.

कर्मलम् (कर्मन् + लम्) adj. einem Werke gewachsen AK. 3, 1, 18. H. 334. आत्मकर्मलम् RAGH. 1, 13.

कर्मक्षेत्र (कर्मन् + क्षेत्र) n. das Gebiet der Werke: तत्रापि भारतमेव वर्षं कर्मक्षेत्रम् Bhāg. P. 5, 17, 11. — Vgl. कर्मभूमि.

कर्मघात (कर्मन् + घात) m. Ertödtung der Werke, vollständiges Aufgeben der Werkthätigkeit H. 60.

कर्मचन्द्र (कर्मन् + चन्द्र) m. N. pr. eines Fürsten von Mālava LIA. II. 401.

कर्मचिन्त (कर्मन् + चिन्त) von चिन्त adj. opere constatus ÇAT. Br. 10, 5, 2, 9.

कर्मचेष्टा (कर्मन् + चेष्टा) f. Werkthätigkeit, Handlung: कर्मचेष्टास्वरुः —
स्वप्राय शर्वरी M. 1, 60. अमन्यत नलं प्राप्तं कर्मचेष्टाभिसूचितम् N. 23, 16. मनसः कर्मचेष्टाभिरभिसंस्तभ्य वागबलम् durch Kraftanstrengung des Geistes DAÇ. 2, 11. Vgl. पुक्तचेष्टस्य कर्मसु BHAG. 6, 17.

कर्मज्ञ (कर्मन् + ज्ञ) 1) adj. aus Handlungen, Werken, Thaten hervorgehend oder hervorgegangen M. 12, 3, 101. DAÇ. 1, 5. R. 3, 53, 32. BHĀSHĀP. 95. — 2) m. a) der indische Feigenbaum (वट) ĠATĀDH. im ÇKDr. — b) das Kalijuga ÇABDAR. im ÇKDr. Vgl. कर्मयुग.

कर्मजित् (कर्मन् + जित्) m. N. pr. eines Fürsten Bhāg. P. 9, 22, 45. LIA. I, Anh. xxxii, N. 6.

कर्मठ (von कर्मन्) adj. im Werke gewandt, geschickt P. 5, 2, 35. AK. 3, 1, 18. H. 334. eifrig um Etwas besorgt: सुकृतं RĀĠA-TAR. 5, 24.

कर्मणि ÇAT. Br. 6, 6, 4, 9: कर्मणिरेव तत्र प्राप्यशक्तिः.

कर्मण्य (von कर्मन्) 1) adj. a) im Werke gewandt, geschickt; fleissig: सो-
मो वीरः कर्मण्यं ददाति RV. 4, 91, 20. वीरः कर्मण्यः सुदत्तः 3, 4, 9. VS. p. 67. AV. 6, 23, 2. TS. 6, 2, 4, 5. KAUC. 67. 94. 140. अकर्मण्य DAÇ. 2, 32. Dieselbe Bed. ist offenbar auch P. 5, 1, 100 gemeint, aber der Sch. erklärt: कर्मणा संपद्यते, कर्मण्यं शौरम्; daher die Bed. Energie bei WILS. — b) am Ende eines comp. auf das Geschäft —, auf die Verrichtung von dem und dem bezüglich: अयातो ऽष्टविधशस्त्रकर्मण्यमध्यायं व्याख्यास्यामः
Suçr. 1, 91, 20. — 2) f. आ Arbeitslohn AK. 2, 10, 38. H. 362.

कर्मण्यता (von कर्मण्य) f. Gewandtheit, Geschicklichkeit VJUTP. 61.